

Borodin ja ta looming.

Sünd. 12. nov. 1834, surn. 27. veebr. 1887.

Aleksander Porfirjevič Borodin sündis Peeterburis vürst Luka Stepanovič Gedeanovi ja kellegi proua Kleineke, sünd. Antonova Narvast, pojana väljaspool abielu. Kirjadesse kanti vastsündinu vürst Gedeanovi pärisorjast teenri seadusliku lapsena. Vürstid Gedeanovid, kelle sugukond suri Borodini isaga välja, kuna sel ei olnud seaduslikke poegi, põlvenevad tatari algupärast. Jutustavad nimelt vanad kirjad, et Tatari Ordust tuli Venemaa peale oma tatarlastega vürst Gedeja, võttis aga tsaari Joann Vassiljevič Julma ajal jumala armust vastu püha ristimise, mil talle pandi nimeks vürst Nikolai. Selle vürsti Gedeja-Nikolai järeltulija 8-das põlves oligi helilooja isa. Emapoolne sugupuu on tundmata.

Noor Borodin sai kõigepealt koduse hariduse, astus siis 16-e aastasena Peeterburis Meediko-Kirurgia akadeemiasse, erilist huvi ilmutades loodusloo ja nimelt keemia vastu. Akadeemia lõpetanud töötas õpitud kutse alal, kaitses arstiteaduse doktori väitekirja, valiti lõppeks akadeemiasse keemia professoriks, millisel kateedril püsis elu lõpuni.

Alles 30-e aastasena Borodin tõsisemalt hakkab tegutsema muusikaga liitudes Balakirevi ringiga, millele arvustajakomponist Seroff oli pannud nimeks „moguutsaja kutška“. Siin moodustasid sõprusliidu ühiste loominguiliste ideaalidega, mille sihiks oli anda vene rahvale vene rahvuslik muusika, peale Mili Balakirevi ja Borodini, César Cui — kindral ja ajakirjanik, Modest Mussorgski — riigiametnik, Nikolai Rimski-Korsakoff — mereväelane. Kõik diletandid, kuid geniaalsuse pitsseriga. Kõik on mänginud silmapaistvat rolli vene rahvusliku muusika arengus.